

การใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วพัฒนาการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบึงกริม จังหวัดสระแก้ว

The Use of Folktales in Sakaew Province as Aids to Develop Reading Comprehension Toward
Reaching Creative Writing of Mathayom Suksa I Students at Begrim School, Sakaew Province

พิมพ์พรรณ พูลสวัสดิ์*

วรรณ บัวเกิด**

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วเป็นสื่อ ก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบึงกริม (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้นิทานก่อนเรียนกับหลังเรียนเป็นสื่อ และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความกับผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบึงกริม อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วเป็นสื่อ จำนวน 15 แผน แบบทดสอบ แบบฝึกหัดการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียน มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้ว การอ่านจับใจความ การเขียนเชิงสร้างสรรค์

*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

**รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

***รองศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

The purposes of this study were to (1) compare the students reading comprehension before and after using folktales in Sakaeo Province as Aids of Mathayom Suksa I students at Begrim School, Sakaeo Province; (2) compare the students creative writing before and after using folktales in Sakaeo Province as aids and; (3) study the relationship between the students reading comprehension scores and creative writing scores.

The samples consisted of 30 purposively selected Mathayom Suksa I students studying in the first semester of the academic year 2013 at Begrim School, Sakaeo Province The research instruments included fifteen lesson plans, one lesson plan for preparing reading comprehension toward reaching creative writing, two lesson plans for pretests, two lesson plans for posttests and ten lesson plans for the experiments with the samples. The lesson plans included folktales in Sakaeo Province, reading comprehension and creative writing tests, reading comprehension and creative writing exercises and criterion for assessment.

The methodology of research were as following. First step prepared reading comprehension and pretests. Afterwards ten experiments were used folktales in Sakaeo Province as aids to develop reading comprehension toward reaching creative writing, one experiment use two hours and finally posttests. Data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, t-test, and Pearson's product moment correlation.

The findings were as follows: (1) The students' post-learning reading comprehension was significantly higher than their pre-learning counterpart at the .05 level. (2) The students' post-learning creative writing was significantly higher than their pre-learning counterpart at the .05 level. (3) The students' reading comprehension tests and reaching creative writing tests for pretesting and posttesting correlated which was statistically significant at the .05 level.

Keywords: Folktales in Sakaeo Province , Reading Comprehension , Creative Writing

บทนำ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะสำคัญ เพราะสามารถช่วยให้บุคคลทั่วไปเข้าใจถึงเรื่องที่อ่าน รับรู้ข่าวสารได้ถูกต้อง สำหรับนักเรียนในการเรียนวิชาทุกสาขาจะใช้ทักษะในการอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งปัจจุบันการศึกษาขยายขอบเขตกว้างขึ้น เปิดโอกาสให้ทุกคนได้ศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นการอ่านจับใจความจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาตนเองเพื่อก้าวให้ทันยุคข้อมูลข่าวสาร การอ่านจับใจความทำให้รู้ข่าวสารความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลก ตลอดจนทำให้การดำรงชีวิตประจำวันเป็นปกติสุขและมีคุณภาพ ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2552 : 45) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อค้นหาประเด็นสำคัญของเรื่อง อันประกอบด้วยประโยคสำคัญของย่อหน้าต่างๆ ซึ่งผู้อ่านนำมาเรียบเรียงให้มีใจความกระชับโดยใช้ภาษาที่เป็นคำพูดของตนเอง แต่ยังคงไว้ด้วยประโยคสำคัญต่างๆ ลักษณะของการอ่านจับใจความดังกล่าว เกี่ยวข้องกับการทำงานของสมองที่ทำให้อ่านแล้วเข้าใจระบุนเป็นใจความของเรื่องได้ถูกต้อง ดังนั้น ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงานนั้นจำเป็นต้องฝึกฝนและพัฒนาการอ่านจับใจความให้มากขึ้น

การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เพราะในชีวิตประจำวันของนักเรียนต้องอ่านเป็นจำนวนมาก หากว่านักเรียนอ่านได้รวดเร็วและจับใจความสำคัญได้ก็จะช่วยให้ นักเรียนอ่าน ได้มาก ทำให้มีความรู้มาก สามารถทำงานตามที่ครูมอบหมายได้อย่างรวดเร็ว การอ่านจับใจความตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ได้กำหนดให้นักเรียนต้องอ่านจับใจความสำคัญจากสื่อต่างๆ ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้แกนกลาง ได้แก่ นิทานชาดก งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ บันเทิงคดี งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2552 : 17) จะเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการอ่านหนังสือทุกประเภทและยังเป็นพื้นฐานในการอ่าน เพื่อระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น เพื่อตีความ เพื่อตอบคำถามหรือเพื่อพิจารณาอีกด้วยผู้มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญจะช่วยในการอ่านหนังสือได้รวดเร็ว การอ่านจับใจความจำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอ่านเรื่องอะไรหรืออยู่ในระดับใดก็ตาม เพราะถ้าไม่สามารถจับใจความสำคัญได้ก็จะไม่ได้ก่อประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร การแสวงหาความรู้และเมื่อจบไปแล้วก็ต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังที่ อรรถชัย ชิตารักษ์ (2546:11) ได้สรุปประโยชน์ของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความมีประโยชน์อย่างยิ่งที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ และมีความจำเป็นเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน ส่วน ลักษณะ แสงขาว (2553 : 69) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความว่า ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำ จับประเด็น วิเคราะห์เนื้อหาและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการชีวิตประจำวัน ดังนั้น การอ่านจับใจความจึงเป็นทักษะที่มีความหมาย เพราะถ้าขาดทักษะนี้ย่อมประสบความสำเร็จในการอ่านแน่นอน และความคล่องแคล่วในกระบวนการอ่านจับใจความ เป็นกุญแจดอกสำคัญที่ช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้ก้าวหน้าไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

ปัญหาการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่พบ คือ นักเรียนยังขาดทักษะในการอ่าน โดยมีสาเหตุ ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 9) ได้ระบุถึงปัญหาการสอนอ่านที่ไม่ประสบผลสำเร็จ สรุปได้

3 ประการ คือ ปัญหาจากตัวครู ตัวนักเรียน และทางโรงเรียน ปัญหาจากตัวครู คือไม่เข้าใจวิธีการสอนอ่าน ไม่มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาในการสอนอ่าน ส่วนตัวนักเรียนมีปัญหาจากสภาพแวดล้อม ระดับความสามารถ ประสบการณ์ทางภาษาที่ต่างกัน หรือมีปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ สำหรับปัญหาเกี่ยวกับทางโรงเรียนคือ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนที่ไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย อรทัย ชีตารักษ์ (2546 : 3) ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน คือ นักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ ปทุมกาญจน์ ศรีสุวรรณ (2549 : 3) ได้สรุปปัญหาการอ่านของนักเรียนไว้ว่า ขาดทักษะในการอ่าน อ่านแล้วจะจดจำเฉพาะเนื้อหาบางตอนหรือชื่อตัวละครที่เด่น สรุปใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถแยกข้อเท็จจริงหรือสรุปแนวคิดจากเรื่องที่อ่านได้ ส่วน สวางค์ คำเนินสวัสดิ์ (2549 : 75 อ้างถึงใน เสาวนีย์ ณะสาร 2553:43) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านการอ่านไว้ 4 ด้าน คือ ปัญหาจากนักเรียน จากครอบครัว จากสิ่งแวดล้อมสังคม และจากการเรียนการสอน ปัญหาจากนักเรียน คือ ไม่ได้รับการปลูกฝังให้รักการอ่าน ขาดความพร้อมทางร่างกาย ทางอารมณ์และความสามารถในการอ่าน ปัญหาจากครอบครัว ผู้ปกครอง คือ ไม่เห็นคุณค่าของการอ่าน ส่วนปัญหาจากสิ่งแวดล้อมสังคมที่ขาดหนังสือ มีแหล่งบันเทิงเรีรรมย์มาก สำหรับปัญหาจากการเรียนการสอน โรงเรียนขาดห้องสมุดที่ดี ไม่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เนื่องจากในปัจจุบันนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจำนวนมากมีปัญหาในการอ่านหนังสือ เช่น อ่านไม่เป็น จับใจความสำคัญไม่ได้ เพราะพื้นฐานระดับประถมศึกษาของนักเรียนบางคนไม่ดีพอ เมื่อศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ก็กลายเป็นปัญหาต่อเนื่อง ดังนั้นครูควรปรับปรุงการสอนโดยหาวิธีแก้ปัญหามาให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะอ่าน ส่วนปัญหาการอ่านจับใจความของนักเรียนบางคนอ่านช้า อ่านได้แต่ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงก่อให้เกิดปัญหากับตัวเอง ดังที่ กรมวิชาการ (2546 : 188) ได้สรุปปัญหาของการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ว่า อ่านแล้วไม่สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ จับใจความของเรื่องที่อ่านไม่ได้ แยกสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นไม่ได้

ดังนั้นสรุปได้ว่า ปัญหาการอ่านของนักเรียนคือ ขาดทักษะในการอ่าน อ่านแล้วจะจดจำเฉพาะเนื้อหาบางตอนหรือชื่อตัวละครที่เด่น สรุปใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงหรือสรุปแนวคิดจากเรื่องที่อ่านได้ โรงเรียนบึงกริม (2555) ได้สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 สาระการอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 42.50 จึงสรุปได้ว่านักเรียนมีปัญหาในด้านการอ่านจับใจความ

จากปัญหาการอ่านจับใจความที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแสวงหาความรู้และการดำรงชีวิต ครูจะต้องรู้จักวิธีใช้สื่อและวิธีการสอนต่างๆ เพื่อช่วยสร้างและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความให้แก่ นักเรียน ท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมของโลกที่เกิดหลังไหลและแลกเปลี่ยนกันอย่างไร้ขอบเขต ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับกระแสเหล่านั้นจากการสื่อสาร ไร้พรมแดน สื่อสิ่งพิมพ์และเทคโนโลยีที่ปรากฏในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนในเรื่องการคิดและการปฏิบัติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามของไทยได้ถูกลบเลือนไป ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวควรนำนิทานพื้นบ้านมาประกอบการอ่าน เพราะนิทานเป็นโบราณอุบายที่ใช้สอดแทรกแนวคิด ค่านิยมและวัฒนธรรมที่ต้องปลูกฝังให้กับเยาวชน ถ้าครูพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านของไทยสร้างเป็นสื่อพัฒนาการสอนน่าจะช่วยให้ นักเรียนสนใจ

เรียนมากขึ้น ดังที่ ปทุมกาญจน์ ศรีสุวรรณ (2549 : 33) ได้สรุปไว้ว่า วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น มีความผูกพันกับชีวิตของนักเรียน เป็นสิ่งที่หาง่าย และสามารถนำมาใช้เป็นสื่อในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2555) ได้แนะนำวิธีแก้ปัญหาการอ่านว่า ครูต้องนำความรู้ในด้านจิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการอ่าน วิธีการสอน และวิธีการนำวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน โดยเฉพาะนิทานพื้นบ้านเป็นอุปกรณ์ในท้องถิ่นที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการอ่าน เพราะเป็นเรื่องที่นักเรียนคุ้นเคย และเป็นเรื่องเก่าแก่มานานแล้วซึ่งตัวละครจะแสดงให้เห็นวิถีชีวิตของคนไทยสมัยนั้นๆ เนื้อหาที่มีความสนุกสนาน สอดแทรกคติธรรม คุณธรรมไว้ด้วย ทำให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น

การสอนเขียนที่มุ่งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาเรียกว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ สุภา พิมพาเป็น (2546: 3) ได้สรุปไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เกิดจากการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาในตัวนักเรียนถึง 2 ด้านคือ การฝึกทักษะการคิด และพัฒนาสมรรถภาพทางการเขียน ซึ่งเป็นการเขียนที่ต้องได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และจินตนาการ จนทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นต้นคิดของตนเอง โดยมีได้คัดลอกเลียนแบบมาจากผู้อื่น การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานประพันธ์ที่มีคุณค่าต่อพัฒนาการของนักเรียนโดยตรงทางด้านจินตนาการ อารมณ์ ส่งเสริมความงามทางสติปัญญา และช่วยธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงามไว้ ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่คอยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิด จินตนาการ โดยสร้างบรรยากาศให้นักเรียนมีความสบายใจและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน เพราะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีจินตนาการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดในการสร้างสรรค์ภาษา เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ จึงต้องใช้ความสามารถในการสื่อสารความคิดถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียนอย่างสร้างสรรค์ ครูควรสร้างบรรยากาศและสถานการณ์ที่เหมาะสมให้นักเรียนได้เขียนอย่างอิสระ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เน้นความสำคัญในการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ให้ทุกคนตระหนักและเชื่อมั่นในศักยภาพที่จะสร้างสรรค์ของตนเอง ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งหนึ่งที่แฝงอยู่ในตัวบุคคล ผลงานสร้างสรรค์เป็นลักษณะความสามารถในการคิดที่แปลก มีคุณค่า และเป็นของตัวเอง ดังที่ อัจฉรา ชิวพันธ์ (2547 : 3) ได้สรุปความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นการเขียนซึ่งมีลักษณะของการคิดริเริ่ม โดยผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนเองมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน ลักษณะ แสงขาว (2553 : 70) ได้สรุปไว้ว่า เป็นการเขียนที่ผู้เขียนแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองอย่างอิสระ มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของตนเองจากแหล่งต่างๆ มีความริเริ่มสร้างสรรค์ แปลกใหม่ไม่เหมือนใคร ส่วน สมภาพ กอเข้ม (2553 : 30) ได้สรุปไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นการเขียนจากจินตนาการที่แสดงออกมาอย่างอิสระ โดยอาศัยประสบการณ์ต่างๆ ถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียนของตนเอง โดยใช้สำนวนภาษาที่ดี มีความสละสลวย แปลกใหม่และมีคุณค่าในทางสร้างสรรค์ สามารถเร้าความรู้สึกของผู้อ่านและเป็นงานที่มีคุณค่าทางด้านจิตใจและสติปัญญา การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงควรพัฒนา

ควบคู่ไปกับทักษะการคิด เพราะการเขียนจะช่วยให้นักเรียนได้แสดงความคิดอย่างเสรี สามารถจินตนาการและใช้ภาษาติดต่อสื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ในเวลาต่อมา การเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงมีส่วนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยการฝึกฝนให้รู้จักการแก้ปัญหาจากเรื่องที่อ่าน มีเจตคติที่ดีและมีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงความคิดเหล่านั้นออกมาเป็นตัวอักษรให้ผู้อื่นเข้าใจตามที่ตนประสงค์ ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่คอยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิด จินตนาการ โดยสร้างบรรยากาศให้นักเรียนมีความสุขและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ เพราะประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับมัธยมศึกษา ดังจะเห็นได้จากตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552 : 28) ได้อธิบายความหมายในอภิธานศัพท์ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการในการเขียน เช่น การเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และบทร้อยกรอง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้เขียนจะต้องมีความคิดดี มีจินตนาการดี มีคลังคำอย่างหลากหลาย สามารถนำคำมาใช้ในการเขียนต้องใช้เทคนิคการเขียน และใช้ถ้อยคำอย่างสละสลวย

ปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ นักเรียนมักลำดับความคิดในการเขียนไม่ได้ ทำให้เขียนวกวนไม่เป็นไปตามขั้นตอน อ่านไม่เข้าใจ มักเขียนลอกเลียนแบบ ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ดังที่ อรทัย ชีตารักษ์ (2546: 4) ได้กล่าวถึงปัญหาการเขียนสรุปได้ว่า นักเรียนมักลำดับความคิดในการเขียนไม่ได้ ทำให้เขียนวกวน สรุปใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ทำให้นักเรียนไม่ชอบเขียน นอกจากนั้นไม่มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียน มักเขียนโดยเลียนแบบผู้อื่น ไม่สามารถสร้างจินตนาการออกมาในแนวที่แปลก สมภาพ กอเซ็ม (2553: 3) ได้สรุปปัญหาการสอนเขียนไว้ว่า นักเรียนขาดทักษะการคิดคำ คิดประโยค นำไปสู่การเขียนไม่ได้ เขียนวกวน เขียนไม่เป็นเอกภาพ เขียนไม่ตรงกับหัวข้อเรื่อง หรืออาจเขียนแล้วผู้อื่นอ่านไม่เข้าใจ ส่วน ปทุมกาญจน์ ศรีสุวรรณ (2549 : 4) ได้สรุปปัญหาการเขียนของนักเรียนไว้ว่า สะกดคำไม่ถูกต้อง ใช้ภาษาไม่กะทัดรัด มักเขียนโดยลอกเลียนแบบหรือคัดลอกข้อความบางตอน ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนบึงกริม สาระที่ 2 การเขียน ด้านความสามารถในการเขียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยสำนักทดสอบการศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2555 พบว่า สมรรถภาพด้านการเขียนเรื่อง มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 64.92 (โรงเรียนบึงกริม, 2555) ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ ส่งผลให้ต้องมีการพัฒนาการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และในฐานะผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักเรียนในโรงเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทำให้ทราบสาเหตุสรุปได้ว่า ทักษะการเขียนนั้นนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบเพราะเป็นทักษะที่ยาก เห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเขียนในโอกาสต่างๆ ของโรงเรียนได้มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพียงร้อยละ 5 เพราะเริ่มต้นเขียนไม่ถูก วกไปวนมา ขาดเนื้อหาใจความสำคัญ ใช้ถ้อยคำไม่สละสลวย ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกหัดมาน้อย ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการเขียน การสอนทักษะการเขียนของครูได้พบว่า มักเน้นด้านเนื้อหาความรู้ และเน้นการ

ท่องจำ จนทำให้นักเรียนขาดความมั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก ขาดกระบวนการคิด ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบึงกริม มีปัญหาในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

จากสภาพปัญหาของนักเรียนที่ขาดความชำนาญด้านทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ได้กล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องหาวิธีจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์สู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังที่ สุภา พิมพาแป้น (2546: 28) สรุปความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์กับการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นย่อมมีความสัมพันธ์กันมาก ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เพราะการเขียนแสดงถึงผลงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นความคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบหรือไม่ได้ลอกแบบใคร การจัดการกิจกรรมการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น สิ่งเราหรือสื่อต่างๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างแรงจูงใจในการเขียน ทำให้ผู้เขียนเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ส่วน ประดับ จันทร์สุขศรี (2551 : 43) กล่าวไว้สรุปได้ว่าความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานเขียนคือ ผู้เขียนควรเสนอความคิดที่แปลกใหม่ ทันสมัย สร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้และความคิดที่หลากหลายเพิ่มขึ้น การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในตัวนักเรียนนั้น อยู่ที่เทคนิคและวิธีการของครู ซึ่งวิธีการสอนเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นอยู่กับครูที่จะเลือกเทคนิคและวิธีการสอนที่กระตุ้น ส่งเสริม และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้เจริญงอกงามขึ้น การสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ได้ผลดีนั้น ครูควรใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อช่วยสร้างและพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

การอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน นักเรียนที่อ่านเก่งก็จะเขียนได้ดีด้วย ดังที่ ประดับ จันทร์สุขศรี (2551: 22) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การอ่านกับการเขียนมีความสัมพันธ์กันคือ เมื่อผู้เขียนเขียนข้อความ ผู้อ่านก็จะรับสารด้วยการอ่านข้อความ เมื่ออ่านแล้วเกิดความรู้สึกความคิดเห็น ความเข้าใจ หรือไม่ อย่างไร ก็จะส่งสารออกมา ผู้เขียนสารที่ได้นอกจากต้องมีความรู้ด้านภาษาที่ใช้เป็นสื่อถ่ายทอดแล้ว ยังต้องรู้จักคำ ประโยค ย่อหน้า ข้อความที่เป็นใจความ แก่นของเรื่องหรือแนวคิด ข้อคิดจากการอ่าน รู้จักวิธีการแยกข้อความหาประโยคใจความสำคัญ ประโยคสนับสนุนให้รายละเอียด ประโยคข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นจากข้อความที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก บัจฉัยต่างๆ เหล่านี้ผู้เขียนสารจำเป็นจะต้องนำไปใช้ในการส่งสารของตนเองเพื่อให้สารนั้นมีคุณค่าต่อผู้อ่าน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2552: 68 - 69) ได้อธิบายไว้ว่า การสร้างสรรค์เรื่องใหม่เป็นการเขียนที่เกิดการคิดริเริ่มโดยมีพื้นฐานจากการอ่านจับใจความ เมื่ออ่านแล้วเกิดจินตนาการและความรู้สึกที่แตกต่างจากผู้เขียน ต้องการจะเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องใหม่ทั้งหมด หรืออาจเปลี่ยนเป็นบางอย่างเพื่อให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ โดยนำเสนอเป็นงานเรื่องใหม่ที่สร้างสรรค์ขึ้นมา ทั้งนี้อาศัยประสบการณ์ทางภาษาที่ได้จากการอ่าน ดังนั้น แนวทางในการอ่านจับใจความเพื่อสร้างสรรค์เรื่องใหม่ มีตามลำดับขั้นดังนี้ อ่านชื่อเรื่อง แล้วทำความเข้าใจความหมายของชื่อเรื่อง อ่านเนื้อเรื่อง ใช้วิธีอ่านละเอียดทุกถ้อยคำตั้งต้นจนจบเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดของชื่อเรื่อง คิดทบทวนเรื่องราวที่อ่านแล้วหาแนวคิดของเรื่องอ่านซ้ำเพื่อทำการวิเคราะห์ในประเด็นที่เห็นด้วย และประเด็นที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งต้องการปรับเปลี่ยนตามที่ตนเห็นว่าเหมาะสม จากนั้นก็ประเด็นที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลง ลงมือเขียนเรื่องใหม่โดยอาศัยแนวคิดจากเรื่องเดิมและมีการปรับเปลี่ยนประเด็นต่างๆ ตามที่ระบุไว้ อ่านทบทวนงานเขียนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและนำเสนอผลงาน

นิทานพื้นบ้านเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้อง ผูกพันกับชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียน สามารถนำมาใช้เป็นสื่อในการสอนความรู้ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ช่วยสร้างความเข้าใจ ก่อให้เกิดคุณธรรมในจิตสำนึกและส่งเสริมจินตนาการให้แก่นักเรียน ดังที่อรรถชัย ชิดารักษ์ (2546: 30) ได้กล่าวถึงการใช้นิทานพื้นบ้านว่าให้ประโยชน์ ให้คุณค่ามาก จึงสมควรที่จะช่วยกันอนุรักษ์และสืบทอดนิทานพื้นบ้านอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไป ครูจึงควรนำนิทานพื้นบ้านมาเป็นสื่อเพื่อให้นักเรียนรู้จักคุณค่าและเกิดความรักและหวงแหนสิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรมของไทย สุกัญญา วันชนะ (2553 : 40) สรุปคุณค่าและประโยชน์ของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนดังนี้ นิทานเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยฝึกทักษะทางภาษา ทั้งการอ่าน ฟัง พูด เขียน นิทานทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ช่วยให้เกิดจินตนาการและสร้างเสริมประสบการณ์ให้แก่นักเรียน นิทานสามารถเป็นบทอ่านและเป็นบทเรียนหลักที่มีความสำคัญต่อการฝึกอ่านและนำไปสู่กิจกรรมต่างๆ ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2549) ได้กล่าวถึงการใช้นิทานพื้นบ้านในการสอนอ่านสอดคล้องกันสรุปได้ว่า นิทานช่วยให้ผู้เรียนรู้จักโลก รู้จักชีวิต รู้จักใช้จินตนาการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความคิดสร้างสรรค์ นิทานนอกจากให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังมีคุณค่าในการปลูกฝังจริยธรรม และรักษาบรรทัดฐานของสังคมด้วย ทั้งยังช่วยกระชับความสัมพันธ์ ลดความเกรงกลัวหรือเบียดเบียนผู้อื่น นอกจากนี้ นักเรียนบางคนอาจมีความรู้สึกอยากเล่านิทานบ้าง ซึ่งจะทำให้เด็กมีโอกาสฝึกฝนทั้งด้านความจำและการแสดงออก

การใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อในการสอนอ่านจับใจความและเขียนเชิงสร้างสรรค์ จะทำให้นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการอ่าน มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีนิสัยรักการอ่านการเขียนและได้รับความรู้ในหลายๆ ด้าน ทำให้รู้จักโลก รู้จักชีวิต รู้จักใช้จินตนาการ นอกจากนี้ยังได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม ตลอดจนช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย วิธีที่มีแรงจูงใจให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพ อาจมีได้หลายวิธี แต่วิธีการหนึ่งที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น นอกจากการใช้ครูผู้สอน ก็คือการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน โดยการใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อการสอนในด้านการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ได้มีผู้นำนิทานพื้นบ้านมาทำการวิจัยและประสบความสำเร็จ เช่น อรรถชัย ชิดารักษ์ (2546) ได้ทำการวิจัยการใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแม่โป่ง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทยในระดับก่อนข้างดี ปทุมกาญจน์ ศรีสุวรรณ (2549) ได้ทำการวิจัยการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านและการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ในการอ่านและเขียนมีความสัมพันธ์กัน

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเรื่องนี้โดยการนำนิทานพื้นบ้านเป็นสื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความสนใจให้นักเรียนสนใจการเรียนมากขึ้น และช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความและ

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ดีขึ้น จากการศึกษานิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้ว พบว่า มีนิทานหลายประเภทที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียน เราความสนใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเหมาะกับนักเรียนที่จะใช้ฝึกอ่านจับใจความผู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ จึงได้นำนิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วมาใช้เป็นสื่อในการพัฒนาการอ่านจับใจความผู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบึงกริม อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วเป็นสื่อระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบึงกริม
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วเป็นสื่อระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วเป็นสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วเป็นสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบึงกริม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบึงกริม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการทดสอบก่อนเรียน จำนวน 2 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการทดสอบหลังเรียน จำนวน 2 แผน แผนการจัดการเรียนรู้เตรียมความพร้อมเพื่อการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 1 แผน และ

แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับใช้สอนการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อ
จำนวน 10 แผน รวม 15 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง แต่ละแผนประกอบด้วย แนวคิด จุดประสงค์
การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

2.2 เครื่องมือที่ใช้พัฒนาการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย นิทานพื้นบ้าน
จังหวัดสระแก้ว จำนวน 10 เรื่อง แบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ เรื่องละ 10 ข้อ เป็นแบบปรนัย ชนิด
เลือกตอบ 4 ตัวเลือก และแบบฝึกหัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยให้เขียนปรับเปลี่ยนเหตุการณ์และพฤติกรรม
ของตัวละครจากนิทานพื้นบ้านที่อ่านอย่างน้อย 5 เหตุการณ์ พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน
แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ โดยมีคำถามเพื่อวัดการอ่านจับใจความ ฉบับละ 10
ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ตอนที่ 2 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 1 ข้อ โดยปรับเปลี่ยน
เหตุการณ์หรือพฤติกรรมของตัวละครจากนิทานพื้นบ้านที่อ่าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา
2556 โรงเรียนบึงกริม อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 30 คน ครั้งละ 2 ชั่วโมง เวลา 14.30 น. -
16.30 น.

การดำเนินการวิจัย

1. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียน ด้วยการสาธิตเกี่ยวกับวิธีอ่าน
จับใจความและวิธีเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีอ่านและวิธีเขียนที่ถูกต้องก่อนเริ่มกระบวนการ
ทดลองโดยใช้เวลา 2 ชั่วโมง

2. ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์
โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้ว 2 เรื่อง คือ เรื่องนางผมหอม และเรื่องประเพณีบุญข้าวฉี่

3. ผู้วิจัยทำการสอนกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-13 วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง
จำนวน 10 ครั้ง

4. ทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียน โดยใช้นิทาน
พื้นบ้านจังหวัดสระแก้ว 2 เรื่อง คือ เรื่องขูลุนางอ้วเคี่ยม และเรื่องประเพณีบุญข้าวประดับดิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้ว จำนวน 10 เรื่อง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 7.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.83 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 7.10 - 8.47 เรื่องที่ 9 มะขามป้อมน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 8.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.82 และเรื่องที่ 1 หลวงพ่อขาว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 7.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.88 ส่วนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 7.43 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.84 และเมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 6.93 - 8.07 เรื่องที่ 9 และ 10 คือ มะขามป้อมน้อย และตำนานทัพองค์ดำและเขاجرจรจ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 8.07 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 และ 0.87 ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่ 1 หลวงพ่อขาว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 6.93 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.17

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้ว พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้ว พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการอ่านจับใจความกับคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการอ่านจับใจความกับคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้ว ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยสร้างโดยนำเนื้อเรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วมาปรับความยากง่าย ให้เหมาะสมกับระดับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามวิธีการของฟราย (Fry, 1977: 242-254) ซึ่งปรับใช้กับภาษาไทย (Munsegvith, 1982: 219) นอกจากนี้ท้ายเรื่องยังมีแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นโดยใช้คำถามตามหลักของบลูม (สุรนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2550: 85) ได้ปรับวัตถุประสงค์ทางด้านพุทธิพิสัยของ บลูม (Bloom 's Taxonomy) มาประยุกต์ใช้ในการอ่านจับใจความ ประกอบด้วย รู้-จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์

สังเคราะห์ และประเมินค่า สอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2550: 84) กล่าวถึงการอ่านจับใจความจะเกิดขึ้นได้ต้องผ่านกระบวนการสองขั้น คือ การรับสารผ่านทางสายตา ขึ้นต่อมาก็คือ สมอจับใจความ เรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ทักษะการอ่านจับใจความจะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการอ่านของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554: 5 - 27) ที่เน้นความหมาย เน้นกระบวนการบน – ล่าง เน้นทักษะเน้นที่กระบวนการรับสาร และเน้นการอ่านตามทฤษฎีทางจิตวิทยา ทฤษฎีของธอร์นไดค์ (Thorndike, 1913: 344 อ้างถึงใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2554) การให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนบ่อยๆ เป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความได้ดี นอกจากนั้น การใช้ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของ สกินเนอร์ และ กานเย (Skinner, 2009: 277 - 286; Gagne, 2009: 287 - 295 อ้างถึงใน ประภาพรธรรม เอี่ยมสุภายิต, 2552: 277 - 295) การให้สิ่งเร้าและการตอบสนอง การกระทำซ้ำๆ จนตอบสนองโดยอัตโนมัติ เน้นการเสริมแรง โดยเฉพาะการจัดเนื้อหาบทนิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วจากง่ายไปหายาก ตรงกับความสนใจของนักเรียนสอดคล้องกับ จิระประภา บุญนิษฐ์ (2550: 59 - 60) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ที่ควรยึดถือในการเลือกนิทาน ดังนี้ เป็นเรื่องง่าย ๆ มีโครงเรื่องและการดำเนินเรื่องดี นักเรียนสามารถคาดเดาเนื้อเรื่องล่วงหน้าได้พอสมควร ทำให้เกิดความประหลาดใจเพื่อจะได้อยากรู้อะไรจะเกิดขึ้นต่อไป ควรมีบทสนทนาหลายๆ มีการกลั่นกรองภาษาที่ใช้เป็นอย่างดีและมีชีวิตชีวา เหตุการณ์ในเรื่องต้องเป็นเหตุการณ์ที่คุ้นเคย เหตุการณ์ใหม่ ๆ ก็อาจนำเข้ามาได้ เนื้อเรื่องเป็นเรื่องที่เข้าใจง่ายและจบลงอย่างน่าพอใจ ไม่ควรมีตัวละครสำคัญมาก เพราะจะทำให้สับสน และความยาวของเนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัยของนักเรียน สรุปได้ว่าการให้นักเรียนมีทักษะในการเรียนรู้ต้องได้รับการฝึกฝนบ่อยๆ การให้สิ่งเร้าที่ตรงกับความสนใจ รวมทั้งการเสริมแรง จึงเป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความชำนาญและเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ ศรีชุมพวง (2550) ภคิน โชติชนเลิศ (2553) และสุกัญญา วันชนะ (2553) ที่ใช้นิทานประเภทต่างๆ เช่น นิทานธรรมะ นิทานพื้นบ้าน นิทานชาดก เป็นสื่อในการพัฒนาการอ่านจับใจความ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนสูงขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้ว ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากนักเรียนได้รับการฝึกฝนการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากแนวคิดนิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้ว โดยฝึกการคิดที่นำไปสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ การคิดที่ลึก กว้างไกล และสร้างสรรค์ เป็นการคิดที่มีการไตร่ตรอง พิจารณาสร้างสรรค์จากการสรุปความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างสิ่งใหม่ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ประดับ จันทร์สุขศรี (2551: 59) ได้เสนอขั้นตอนการฝึกเพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ดังนี้ 1) อ่านเนื้อเรื่องที่จะเขียนให้ละเอียด จับประเด็นสำคัญของเรื่องให้ได้ 2) วิเคราะห์เนื้อหาโดยแยกองค์ประกอบเป็นประเด็น ๆ สำคัญ แล้วนำมาพิจารณาความสัมพันธ์ต่อกันในแต่ละประเด็น 3) นำประเด็นสำคัญมาจัดลำดับความสำคัญ 4) เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมแนวสร้างสรรค์จากเนื้อเรื่อง 5) ร่างข้อเขียนให้เป็นรายละเอียด ปรับปรุงและขัดเกลาสำนวน 6) นำมาเขียนเรื่องให้สมบูรณ์ ในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเขียน ซึ่งตรงกับ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรษ์ (2538: 99) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของ สกินเนอร์ (Skinner)

สรุปได้ว่า การเรียนรู้จากการเสริมแรง ประกอบด้วย แรงจูงใจภายนอก และแรงจูงใจภายใน การจัดกิจกรรมเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน ส่งผลให้ผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์พัฒนาขึ้น สุนทรสินธพานนท์ (2551: 161) และ สุกัญญา วันชนะ (2553: 40) ได้สรุปไว้สอดคล้องกันว่า การใช้นิทานทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินจากการอ่าน มีพัฒนาการด้านภาษาจากการอ่าน และสามารถเขียนสรุปข้อคิดจากนิทานได้ อีกทั้งส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ ช่วยให้นักเรียนเกิดจินตนาการจากเรื่องที่อ่าน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม สร้างเสริมประสบการณ์ให้แก่ักเรียนในการปฏิบัติตน ครูสามารถใช้นิทานฝึกให้นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และรู้จักปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ๆ นำไปสู่กิจกรรมต่างๆ เช่น การเขียนอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2552: 68 - 69) กล่าวไว้ว่า การสร้างสรรค์เรื่องใหม่เป็นการเขียนที่เกิดการคิดริเริ่มโดยมีพื้นฐานจากการอ่านจับใจความ เมื่ออ่านแล้วเกิดจินตนาการและความรู้สึกที่แตกต่างจากผู้เขียน ต้องการจะเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องใหม่ทั้งหมด หรืออาจเปลี่ยนเป็นบางอย่างเพื่อให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ โดยนำเสนอเป็นงานเรื่องใหม่ที่สร้างสรรค์ขึ้นมา ทั้งนี้อาศัยประสบการณ์ทางภาษาที่ได้จากการอ่าน ดังนั้น แนวทางในการอ่านจับใจความเพื่อสร้างสรรค์เรื่องใหม่ ตามลำดับขั้นดังนี้ 1) อ่านชื่อเรื่อง แล้วทำความเข้าใจความหมายของชื่อเรื่อง 2) อ่านเนื้อเรื่อง ใช้วิธีอ่านละเอียดทุกถ้อยคำ ตั้งต้นจนจบเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดของชื่อเรื่อง 3) คิดทบทวนเรื่องราวที่อ่านแล้วหาแนวคิดของเรื่อง 4) อ่านซ้ำเพื่อทำการวิเคราะห์ในประเด็นที่เห็นด้วย และประเด็นที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งต้องการปรับเปลี่ยนตามที่ตนเห็นว่าเหมาะสม 5) จดบันทึกประเด็นที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลง 6) ลงมือเขียนเรื่องใหม่โดยอาศัยแนวคิดจากเรื่องเดิมและมีการปรับเปลี่ยนประเด็นต่างๆ ตามที่ระบุไว้ การฝึกทักษะโดยใช้กฎการเรียนรู้ของธอร์นไค (Thorndike อ้างถึงใน สุจริต เพียรชอบ 2539: 102 และอารี พันธุ์มณี 2540: 112) สรุปได้ว่า กฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกหัด และกฎแห่งความพอใจ เมื่อนักเรียนได้รับการยกย่องชมเชยจากผลของการกระทำจะทำให้เกิดความพอใจ และอยากเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยนำแนวคิดจากนิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วมาเขียนเชิงสร้างสรรค์ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2552: 68 - 69) สรุปได้ว่า การสร้างสรรค์เรื่องใหม่เป็นการเขียนที่เกิดการคิดริเริ่มโดยมีพื้นฐานจากการอ่านจับใจความ เมื่ออ่านแล้วเกิดจินตนาการและความรู้สึกที่แตกต่างจากผู้เขียน ต้องการจะเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องใหม่ทั้งหมด หรืออาจเปลี่ยนเป็นบางอย่างเพื่อให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ โดยนำเสนอเป็นงานเรื่องใหม่ที่สร้างสรรค์ขึ้นมา ทั้งนี้อาศัยประสบการณ์ทางภาษาที่ได้จากการอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้านแล้วนำไปสู่การสื่อสารด้วยการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่มีประสิทธิภาพ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านจับใจความกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการอ่านจับใจความกับคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากคะแนนการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนยังไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เมื่อคะแนนการอ่านจับใจความต่ำคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก็จะต่ำด้วย ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการอ่านจับใจความกับคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกเมื่อพิจารณาคะแนนการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า เมื่อนักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike, 1913: 344) โดยยึดกฎ 3 ข้อ คือ กฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกหัด และกฎแห่งผล เมื่อได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอก็จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนมีความก้าวหน้าคะแนนสูงขึ้น และส่งผลต่อคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้สูงขึ้นด้วย จะเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ ประดับ จันทร์สุขศรี (2551: 22) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การอ่านกับการเขียนมีความสัมพันธ์กันคือ เมื่อผู้เขียนเขียนข้อความ ผู้อ่านรับสารก็จะอ่านข้อความ เมื่ออ่านแล้วเกิดความรู้สึก ความคิดเห็น ความเข้าใจ หรือไม่ อย่างไร ก็จะส่งสารออกมาโดยการเขียน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2552: 68 - 69) ได้อธิบายไว้ว่า การสร้างสรรค์เรื่องใหม่เป็นการเขียนที่เกิดการคิดริเริ่มโดยมีพื้นฐานจากการอ่านจับใจความ เมื่ออ่านแล้วเกิดจินตนาการและความรู้สึกที่แตกต่างจากผู้เขียนต้องการจะเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องใหม่ทั้งหมด หรืออาจเปลี่ยนแปลงเป็นบางอย่างเพื่อให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ โดยนำเสนอเป็นงานเรื่องใหม่ที่สร้างสรรค์ขึ้นมา และ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554: 5 - 48) ยังได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางการจัดกิจกรรมการเรียนของการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า สมองต้องประเมินความรู้จากการอ่านประกอบจากการอ่านในส่วนเฉพาะที่ต้องการ โดยมีการจัดระเบียบความรู้ให้เป็นหมู่พวกก่อนที่จะนำเสนอด้วยการถ่ายทอดเป็นตัวอักษร ในสถานการณ์ทางการเรียนแม้จะเป็นการจัดกิจกรรมการอ่าน หากไม่มีการเขียนแทรกอยู่ในกิจกรรมนั้น ก็จะทำให้ไร้ความหมาย นอกจากนี้ ปทุมกาญจน์ ศรีสุวรรณ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนของนักเรียน สรุปผลการวิจัยได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านและเขียนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ 0.92 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ อัคราวดี ลีปราศภัย (2548) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนโดยใช้สารภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อ สรุปได้ว่า การอ่านและการเขียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ดังนั้นการจะพัฒนาความสามารถทางด้านใดด้านหนึ่งไม่สามารถจะกระทำโดยเอกเทศได้ ควรพัฒนาทั้งการอ่านและการเขียนควบคู่กันไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ครูภาษาไทยที่สนใจจะนำนิทานพื้นบ้านมาใช้เป็นสื่อในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ควรเริ่มสอนจากเรื่องใกล้ตัวไปหาเรื่องที่อยู่ไกลตัวนักเรียน เพราะนักเรียนมีประสบการณ์ตรงจะเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น
- 1.2 ในการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนเรื่อง ครูควรส่งเสริมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัยของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 1.3 ครูควรบูรณาการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและเทคโนโลยีประกอบในบางขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ครูภาษาไทยควรมีการสำรวจความสนใจของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ที่มีต่อนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่นของตน ในอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดอื่น ๆ เพื่อคัดเลือกมาใช้เป็นสื่อในการอ่านออกเสียงและสร้างแบบฝึกหัด

2.2 ครูนานิทานพื้นบ้านไปใช้เป็นสื่อเพื่อพัฒนาการคิดพื้นฐาน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

2.3 ครูภาษาไทยควรศึกษานิทานของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประชาคมอาเซียนไปใช้ในการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด โดยปรับความยากง่ายให้เหมาะกับระดับชั้นของนักเรียน

2.4 ครูภาษาไทยควรศึกษาเทคนิคหรือรูปแบบการสอนอื่นๆ เช่น การเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อ

บรรณานุกรม

จิตรลดา บุญเรือง (2552) “การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปทุมกาญจน์ ศรีสุวรรณ (2549) “การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2543) *นิทานพื้นบ้านศึกษา* กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

_____ (2547) “นิทานพื้นบ้านไทย” ใน *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน* โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 26 หน้า 7 - 52 อัมรินทร์พรินดีอังเดร์ พับลิชชิ่ง จำกัด

_____ (2549) “นิทานพื้นบ้าน” ใน *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ฉบับเสริมการเรียนรู้* โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 4 อัมรินทร์พรินดีอังเดร์ พับลิชชิ่ง จำกัด

_____ (2550) “วรรณคดีท้องถิ่น” ใน *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน* โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 31 หน้า 67 - 68 อัมรินทร์พรินดีอังเดร์ พับลิชชิ่ง จำกัด

ประดับ จันทร์สุขศรี (2551) *คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์: เรียงความ ย่อความ และสรุปความ ช่วงชั้นที่ 2 - ช่วงชั้นที่ 4* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สำนักงานคณะกรรมการ สกสค.

พิสมัย กองธรรม (2552) “ผลการเรียนแบบร่วมมือแบบ ซี ไอ อาร์ ซี ผสมผสานกับวิธีชินเนคติกส์ต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสระแก้ว (2552) *สระแก้วเมืองชายแดนเบื้องบูรพา* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
สารคดี ในนามบริษัทวิริยะธุรกิจ จำกัด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2550) *คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว
ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ
สศสค.

_____. (2552) *คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว

_____. (2553) *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร แกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย

_____. (2554) *แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2548) *การอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 4 การอ่านจับใจความ* นนทบุรี: สุโขทัยธรรมมาธิราช

_____. (2548) *เทคนิควิจัยด้านการอ่าน พิมพ์ครั้งที่ 4* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

_____. (2550) *สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)* กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสค.

_____. (2552) *สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)*
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสค.

_____. (2554) “กลวิธีเพื่อการเรียนการสอนการอ่าน” ใน*ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ภาษาไทย* หน่วยที่ 5 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

_____. (2554) “ทฤษฎีและรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย” ใน*ประมวลสาระชุดวิชาการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย* หน่วยที่ 2 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

อัคราวดี ลีปราศภัย (2548) “การใช้สารภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเขาช่องลม จังหวัดระยอง” *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต* แขนง
วิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

Block, C.C., Gambrell,L.B., and Presley,M. (2002). *Improving comprehension instruction*. Newark, D.E.: International
Reading Association.

Bloom .B.S. (1972). *Taxonomy of education objectives handbook 1 cognitive domain*. New York:David Mckay.

Egan,Owen (1983). “In Defense of Tradition Language: Folktales and Reading Texts,”

The Reading Teacher. (December 1983,) p. 228 – 233.

- Fry, E. B. (1977). "Fry's Readability Graph: Clarification Validity and Extension to Level: 17." *Journal of Reading*, 12 (December) pp.242-254.
- Gomez, L. M. & Gomez, K. (2007). "Reading for Learning: Literacy Supports for 21st-Century Work" *PHI DELTA KAPPAN*, 3 November 2007 224-228.
- Konrad, Elaine M. (1989). "Developing Thinking Skills with Folktale Variants from Several Cultures." *Dissertation Abstracts International*, 50 November p. 1212 .
- Lapp, Diane and Flood, James. (1984). "Promoting reading comprehension : Instruction which ensures continuous reader growth in James Flood" *Promoting Reading Comprehension. Delaware : International Reading Association*.
- Munsegvith, S. (1982). "A Descriptive Study in the Use of Folktales as a Supplement to a Development Reading Program for Non-Thai-Speaking Children in Thailand Primary Grades." State College: Doctoral Dissertation, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, The Pennsylvania State University.
- Thorndike, E. L. (1913). *Educational psychology*. Vol. 2 New York: Columbia University, Teachers College.